

KUTSESTANDARD

KUTSENIMETUS

Kutsetase	Kutsenimetus	Nimetus kutsetunnistusel
I		
II	Arborist	Arborist II
III	Arborist	Arborist III
IV		
V		

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 TÖÖVALDKONNAD JA AMETINIMETUSED

Arboristid töötavad haljastustöödega tegelevates ettevõtetes ning puuhooldustöid planeerivates ja tellivates asutustes, samuti eraettevõtjatena.

Võib kasutada ka ametinimetusi puuhooldaja ja puuhoolduse spetsialist.

A.2 TÖÖ EESMÄRK JA SISU LÜHIKIRJELDUS TASEMETI

Arborist on puuhoolduse spetsialist, kes istutab ja hooldab asustatud piirkondades kasvavaid puittaimi kogu nende eluea jooksul.

II kutsetase	II kutsetaseme arborist töötab iseseisvalt. Ta istutab puittaimi ja hooldab neid, kasutades selleks erinevaid tehnikaid (sh. julgestusköite ja muude abivahendite kasutamine), töövahendeid ja mehhanisme.
III kutsetase	III kutsetaseme arborist teostab iseseisvalt keerulisemaid puuhooldustöid, kasutades selleks erinevaid tehnikaid (sh. julgestusköite ja muude abivahendite kasutamine), töövahendeid ja mehhanisme. Ta juhendab kaastöötajaid, korraldab tööde läbiviimist, annab erialast nõu ning teostab puittaimede eksperthinnanguid.

A.3 TÖÖ OSAD JA TEGEVUSED

Kutsetase

	II	III
1 Noorte puude istutamine ja hooldamine	x	x
1.1 Istikute ja istutuskoha valimine ning ettevalmistamine		
1.2 Puittaimede istutamine ja istutusjärgne hooldamine		
1.3 Noorte puude võra hooldamine		
1.4 Juurestiku hooldamine		
2. Täiskasvanud puude hooldamine	x	x
2.1 Hooldusvajaduse hindamine		
2.2 Lõikustööde teostamine		
2.3 Kahjustatud puude hooldamine		
3 Puude raie	x	x
3.1 Raietööde planeerimine ja teostamine		
4 Parkmetsade ja haljastute hooldamine	x	x
4.1 Hooldustööde planeerimine		
4.2 Hooldustööde teostamine		
5 Puude hindamine		x
5.1 Puude tervisliku seisundi hindamine		
5.2 Puude väärtuse määramine		
5.3 Dendroloogilise inventuuri teostamine		
5.4 Uuringu (hinnangu) kohta seletuskirja ning puude hooldusplaani koostamine		
6 Klientide nõustamine ning nooremate arboristide ja abitööjõu juhendamine		x

A.4 TÖÖVAHENDID

Arboristi põhilisteks töövahenditeks on mootorsaed ja –lõikurid, oksasaed ja –käärid, puude seisukorra määramise vahendid ja teised abivahendid vastavalt töö iseloomule (näiteks tõstukid, julgestusköied, kannufreesid, oksapurustid jms.).

A.5 TÖÖKESKKOND JA ERIPÄRA

Arborist töötab välistingimustes vibratsiooni- ja müra keskkonnas. Töö nõuab füüsilist pingutust, töötamist kõrgustes ja sundasendites. Puutub kokku kemikaalide ja heitgaasidega.

A.6 VÕIMED JA ISIKUOMADUSED

Arboristi töö nõuab kõrgusetaluvust, koordineerimisvõimet, kiiret reageerimist ning füüsilist vastupidavust.

A.7 KUTSEALANE ETTEVALMISTUS

Arboristiks saab õppida kutseõppeasutuses

B-osa KUTSENÕUDED
B.1 KOMPETENTSID
1 Noorte puude istutamine ja hooldamine

II kutsetase	III kutsetase
1.1 Istikute ja istutuskoha valimine ning ettevalmistamine	
<p>1.1.1 Valib sobivad istikud antud kohale, arvestades istikute liigilist ja füsioloogilist eripära.</p> <p>1.1.2 Kontrollib taimede kvaliteeti, jälgides nende vastavust istikute standardile või teistele kehtivatele normidele ning arvestades erinevusi tänava- ja pargipuuks sobivate istikute vahel.</p> <p>1.1.3 Tagab istikute säilimise nende transpordil ja istutustööde eel, arvestades ilmastikuoludega.</p> <p>1.1.4 Kontrollib istutuskoha sobivust, arvestades maa-alustest ja -pealsetest tehnoorkudest ning teistest rajatistest tulenevaid piiranguid.</p> <p>1.1.5 Piirab ja tähistab vajadusel tööde teostamise koha, arvestades tööohutuse nõuete ja jalakäijate ning sõidukite liikumisega.</p> <p>1.1.6 Valmistab ette istutuskoha, arvestades istiku ning selle juurestiku suurust ja kasvupinnase iseloomu ning vajadusel paigaldab kastmis- või kuivendussüsteemi.</p> <p>1.1.7 Valib istikute toestamiseks ja kaitsmiseks vajalikud abivahendid ja materjalid, arvestades kasvukoha eripära.</p>	
1.2 Puittaimede istutamine ja istutusjärgne hooldamine	
II kutsetase	III kutsetase
<p>1.2.1 Istutab puittaimi arvestades kasvukohast tingitud nõudeid, samuti teostades õigesti tagasitaitmise, toestamise, kastmise ja multšimise.</p> <p>1.2.2 Teostab istutusjärgse hooldusloikuse, tundes ära eelnevad hooldusvead ning kasutades õigeid töövõtteid ja -vahendeid, arvestades seejuures ka puu elusvõra maksimaalse säilimisega.</p> <p>1.2.3 Hindab võimalikke puude kahjustajaid ning planeerib abinõud nende mõju vähendamiseks.</p> <p>1.2.4 Teostab vastavalt vajadusele järelhooldust (kastmine, multšimine, kaitsmine jne).</p> <p>1.2.5 Hindab väliste tundemärkide järgi istikute kasvamaminekut ning parandab koheselt tehtud vead, samuti eemaldab õigeaegselt sidemed ja toed.</p> <p>1.2.6 Teostab noorte puude ümberistutustöid, arvestades vahepeal kasvanud juurestiku ja võra mahtu.</p>	
1.3 Noorte puude võra hooldamine	
II kutsetase	III kutsetase
<p>1.3.1 Hindab puude hooldus- ja kasvuvigu ning planeerib kujundusloikused, lähtudes puu bioloogiast, kasvukoha (tänav, park, parkmets, koduaed vm) nõuetest ja võimalustest.</p> <p>1.3.2 Valib oksaloikuseks sobivad tööriistad ja abivahendid, arvestades kujundatava puu mõõtmeid ning töö iseloomu.</p> <p>1.3.3 Kasutab ja hooldab töövahendeid ohutult ning oskuslikult.</p> <p>1.3.4 Määrab tööriistade desinfitseerimise vajaduse ning desinfitseerib need, tuginedes taimehaiguste levikubioloogia tundmisele.</p> <p>1.3.5 Teostab noorte puude normaalseks arenguks vajaliku kujundusloikuse, arvestades kehtivate normidega ning teades erinevate loikusvõtete mõju puu võra hilisemale kujule, oksastiku tugevale ehitusele ning kasvukiirusele.</p> <p>1.3.6 Tunneb CODIT-i ja teiste puidusiseste kaitsemehhanismide tähtsust puittaimede elus ning arvestab nendega loikuste teostamisel, et vältida puittaimede seenhaigustesse nakatumist.</p> <p>1.3.7 Jälgib puu kasvus ja ümbritsevas keskkonnas toimuvaid muutusi ning oskab õigeaegselt kindlaks teha puu arengut takistavad mõjurid.</p> <p>1.3.8 Töötab turvaliselt ja säästvalt, lähtudes ohutustehnika ja ergonoomika nõuetest.</p> <p>1.3.9 Korraldab töö käigus tekkivate orgaaniliste ning mitteorgaaniliste jääkide käitlemise vastavalt keskkonnakaitsenõuetele.</p>	
1.4 Juurestiku hooldamine	
II kutsetase	III kutsetase
<p>1.4.1 Hindab puu juurestiku elutegevust mõjutavaid biotilisi ja abiotilisi tegureid, lähtudes</p>	

kasvukeskkonna eripärast ning puu bioloogiast.

1.4.2 Hindab puu agrofooni sobivust, võtab pinnaseproove, tõlgendab neid õigesti ning vajadusel rakendab mullaparandusmeetmeid.

1.4.3 Teostab juurestiku ning võraaluse kasvupinna hooldustöid.

1.4.4 Tagab vajaduse korral (ehitusobjektidel, tallatavatel aladel jm) puu juurestiku kaitsemeetmete rakendamise.

2 Täiskasvanud puude hooldamine

II kutsetase	III kutsetase
2.1 Hooldusvajaduse hindamine	
2.1.1 Hindab puude hooldusvajadust sõltuvalt nende bioloogiast, füsioloogiast, kasvukohast ning ajaloolis-kultuurilisest taustast.	
2.1.2 Planeerib hooldustööd, arvestades puude arengut mõjutavate biotiliste ja abiotiliste tegurite ning levinumate kahjustajatega; vajadusel kasutab ekspertide abi.	
2.1.3 Dokumenteerib hindamistulemused ning soovitusel hooldustöödeks vastavalt kokkulepitud aruandlusvormile.	
	2.1.4 Tunneb loodusliku mitmekesisuse põhimõtteid ning vanade puude ajaloolist ja ökoloogilist tähtsust; tunneb puudega seotuid kaitsealuseid taime-, looma- ja seeneliike.

2.2 Lõikustööde teostamine

II kutsetase	III kutsetase
2.2.1 Hindab töö keerukust ja riske iseenese, liiklejate ja rajatiste suhtes.	
2.2.2 Sõlmib poolte vaheliste kohustuste täpsustamiseks kokkuleppeid tellijaga, võtab objekte hoolduseks vastu ja annab üle hooldatud objekte, dokumenteerib tehtud tööd.	
2.2.3 Hangib hooldustöödeks vajalikud load ja kooskõlastused, tulenevalt õigusaktidest.	
2.2.4 Valib sobivad tööriistad ning kasutab ja hooldab neid vastavalt hooldusjuhenditele.	
2.2.5. Valib sobiva isikukaitsevarustuse ning kasutab neid eesmärgipäraselt.	
2.2.6 Teostab tavapärasel hooldus- ja kujunduslõikused, kasutades korvtõstikut või julgustuskõisi, järgides ohutustehnika nõudeid.	
2.2.7 Korraldab töö käigus tekkivate orgaaniliste ning mitteorgaaniliste jääkide käitlemise vastavalt keskkonnakaitsenõuetele.	

2.3 Kahjustatud puude hooldamine

II kutsetase	III kutsetase
2.3.1 Hindab puude murdumisohtlikkust ning valib sobivad vahendid selle vähendamiseks; teostab puude toestamised vastavalt kehtivatele normidele.	
2.3.2 Planeerib ja rakendab ehitusobjektidel kasvavate puude kaitsmiseks sobivad abinõud.	
2.3.3 Planeerib ja teostab kahjustatud või vigastatud puude hooldustööd.	
	2.3.4 Planeerib ja teostab suurte puude ümberistutust ning nende järelhooldust.

3 Puude raie

II kutsetase	III kutsetase
3.1 Raietööde planeerimine ja teostamine	
3.1.1 Sõlmib poolte vaheliste kohustuste täpsustamiseks kokkuleppeid tellijaga, võtab objekte hoolduseks vastu ja annab üle hooldatud objekte, dokumenteerib tehtud tööd.	
3.1.2 Veendub puude raie lubatavuses ning vajadusel hangib raielood vastavalt kehtivatele õigusaktidele.	
3.1.3 Hindab piiratud ruumis töötamisega seotud riske ning valib sobiva langetusmeetodi, isikukaitsevahendid (vt p. 2.2.5) ning abivahendid, nt vints, korvtõstuk jm.	
3.1.4 Langetab puid, tagades nii iseenese kui möödakäijate, ehitiste ja rajatiste turvalisuse.	
3.1.5 Hindab langetatavate puude sobivust tarbepuidu valmistamiseks ning valmistab neist võimaluse korral tarbesortimente vastavalt tellijaga sõlmitud kokkuleppele.	
3.1.6 Korraldab raiejätmete äraveo ja/või ladustamise ning vajadusel kasutab puiduhakkurit, vastavalt poolte vahelisele kokkuleppele.	

- 3.1.7 Korraldab kändude juurimise või kasutab kännufreesi, vastavalt poolte vahelisele kokkuleppele
- 3.1.8 Viimistleb objekti vastavalt tellijaga kokku lepitud tingimustele; vajadusel taastab haljastuse.

4 Parkmetsade ja haljastute hooldamine

II kutsetase		III kutsetase	
4.1 Hooldustööde planeerimine			
4.1.1 Sõlmib poolte vaheliste kohustuste täpsustamiseks kokkuleppeid tellijaga, võtab objekte hoolduseks vastu ja annab üle hooldatud objekte, dokumenteerib tehtud tööd.			
4.1.2 Veendub puude raie lubatavuses ning vajadusel hangib raieload vastavalt kehtivatele õigusaktidele.			
4.1.3 Valib hoolduse käigus väljaraiutavad puud, lähtuvalt metsakasvatustest põhimõtetest.		4.1.3 Kavandab parkmetsade hooldustööd lähtuvalt ökoloogia ja maastikukujunduse põhimõtetest, sh valib hoolduse käigus väljaraiutavad puud, tagab liigilise mitmekesisuse, hooldatava puistu funktsiooni ja esteetilisuse säilimise jm.	
4.1.4 Koostab raie- ja hooldustööde plaani.			
4.2 Hooldustööde teostamine			
II kutsetase		III kutsetase	
4.2.1 Valib sobivad töö- ja abivahendid, nt mootorsaag, võsalõikur, trimmer jm ning asjakohased isikukaitsevahendid.			
4.2.2 Viib läbi töövahendite igapäevahooldust.			
4.2.3 Hooldab parkmetsa või rohealaid, kahjustamata seejuures teisi taimi ja rajatisi.			
4.2.4 Hindab langetatavate puude sobivust tarbepuidu valmistamiseks ning valmistab neist võimaluse korral tarbesortimente vastavalt tellijaga sõlmitud kokkuleppele.			
4.2.5 Korraldab raiejätmete äraveo ja/või ladustamise või tagab orgaaniliste ja anorgaaniliste jäätmete keskkonnasõbraliku käitlemise vastavalt poolte vahelisele kokkuleppele.			
4.2.6 Viimistleb objekti vastavalt tellijaga kokku lepitud tingimustele.			
4.2.7 Teostab hekkide ning ilupõõsaste hooldus- ja noorendusloikust, lähtuvalt nende funktsioonist ja bioloogiast.			
4.2.8 Teostab marjapõõsaste ning viljapuude hooldus- ja noorendusloikust lähtuvalt õitsemise ja viljumise bioloogiast.			

5 Puude hindamine

III kutsetase	
5.1. Põlispuude tervisliku seisundi (ohutuse) hindamine	
5.1.1 Hindab tunnustatud uurimismeetodeid kasutades puude või selle osade tervislikku seisundit, arvestades erinevate tegurite mõju puude elujõule, füsioloogiale ning murdumiskindlusele.	
5.1.2 Teeb kindlaks puidumädanike olemasolu ning ulatuse, kasutades selleks sobivaid abivahendeid ja uurimismeetodeid.	
5.1.3 Tõlgendab õigesti teostatud uuringute ja mõõtmiste tulemusi, arvestades CODIT-i ja teiste puidusiseste kaitsemehhanismidega.	
5.1.4 Hindab teiste spetsialistide kaasamise vajalikkust.	
5.1.5 Tunneb linnakeskkonnas kasvavate põlispuude säilitamise või mahasaagimisega seotud erinevaid kultuurilisi, poliitilisi ja linnakujunduslikke riske.	
5.2 Puude väärtuse määramine	
III kutsetase	
5.2.1 Hindab puude ökoloogilist väärtust, lähtudes puude osast antud kasvukeskkonnas ning loodusliku mitmekesisuse põhimõtetest.	
5.2.2 Hindab puude dendroloogilist, ajaloolis-kultuurilist, sotsiaalset ja maastikuarhitektuurilist väärtust, lähtudes puu kasvukohast, vanusest ja ajaloolisest taustast	
5.2.3 Hindab osaliselt kahjustatud või maharaiutud puude rahalist väärtust.	
5.3 Dendroloogilise inventuuri teostamine	
III kutsetase	

- 5.3.1 Määrab inventeeritaval alal kasvavate puittaimede liigilise kuuluvuse, mõõtmed ja väärtusklassid, kasutades selleks ettenähtud mõõteriistu ja meetodikaid.
- 5.3.2 Kasutab, tõlgendab õigesti ja vajadusel täiendab alusplaani, vajadusel kasutades vajalike joonestusprogramme ning GPS-seadet
- 5.3.3 Koostab välitööde põhjal ettenähtud korra kohaselt inventeerimisaruande koos haljastusplaaniga, vajadusel digitaalsel kujul.

5.4 Uuringu (hinnangu) kohta seletuskirja ning puude hooldusplaani koostamine

III kutsetase

- 5.4.1 Koostab läbiviidud uuringute kohta nõuetekohase seletuskirja koos ettepanekutega puude seisukorra parandamiseks.
- 5.4.2 Koostab üksikpuude või pargipuistu hooldusplaani, vajadusel digitaalsel kujul.

6 Klientide nõustamine ning nooremate arboristide ja abitööjõu juhendamine

III kutsetase

6.1 Abitööjõu, nooremate arboristide ja klientide juhendamine ja nõustamine

- 6.1.1 Valdab juhendamisevõtteid ja juhendab abitöölisi, arvestades nende oskuste ja pädevustega ning tagades turvalisuse.
- 6.1.2 Juhendab praktikante ja nooremaid arboriste ning annab neile edasi oma kogemusi.
- 6.1.3 Nõustab kliente puuhooldustööde läbiviimisel ning annab neile soovitusi, lähtuvalt turvalisuse, ökoloogia, esteetika, ökonoomsuse ning arboristi kutse-eeetika printsiipidest.
- 6.1.4. Suhtleb klientidega, tuginedes klienditeeninduse põhialustele.
- 6.1.5 Valdab juhtimismeetodeid ja juhib töögruppi.

B.2 BAASTEADMISED

II kutsetase

III kutsetase

1. Puuliikide ja nende omaduste tundmine.
2. Puittaimede anatoomia (sh juurestiku eripära) ja füsioloogia tundmine.
3. Haljastustööde vastuvõtmist (sh kvaliteeti ja tagatise) reguleerivate normide ja õigusaktide tundmine.
4. Mullaliikide, kasvusubstraatide ja multšide ning nende omaduste tundmine.
5. Väetiste ja taimekaitsevahendite ning nende mõju ja säilitamistingimuste tundmine.
6. Seenhaiguste ja putukkahjurite ning nende levimisviiside tundmine.
7. Töökeskkonnaõpetuse ja tööõiguse aluste tundmine.
8. Tööergonoomia ja ohutustehnika tundmine.
9. Tuleohutusnõuete tundmine.
10. Liiklus- ja elektriohutuse tundmine.
11. Läbirääkimiste ja lepingute koostamise algtõdede tundmine.
12. Kuluarvestuse algtõdede tundmine.
13. Tööjõu, käibe ja tulude maksustamise aluste tundmine.
14. Klienditeeninduse algtõdede tundmine
15. Loodus- ja keskkonnakaitsega seotud õigusaktide, metsaseaduse ning jäätmekäitluse põhimõtete tundmine.
16. Algteadmised ümarsortimentidest ning nende hindadest.
17. Hooldusraiate eeskirjade tundmine.

III kutsetase

1. Puittaimede ökoloogia tundmine
2. Maastikukujunduse ja pargiarhitektuuri algtõdede tundmine.
3. Elu- ja varakindlustamislepingutega seotud teadmised.
4. Nõustamise põhiviiside ja põhimõtete tundmine
5. Töökeskkonnaohutuse nõuete ja riskihalduse aluste tundmine.
6. Organisatsioonikäitumise aluste tundmine.
7. Suhtekorralduse üldprintsiipide tundmine.
8. Puittaimede hindamiskriteeriumide ja hindamismetoodika tundmine.

B.3 MUUD NÕUDED

Kehtiv esmaabitunnistus, tunnistus raietöölise koolituse läbimise kohta ja töötervishoiu alase kontrolli läbimine.

C OSA ÜLDINFO JA LISAD
C.1 INFO KUTSEOMISTAMISE KOHTA
C.2 INFO KUTSESTANDARDI KOHTA

1. Kutsestandardi number kutseregistris	II, III tase 16-07062007-01/1p
2. Kutsestandardi koostajad	Valdek Tagel, Tormolen OÜ Olev Kallas, Mustamäe Haljastus OÜ Sulev Järve, Kesklinna Pargid OÜ Hannes Pikkel, Ilus Aed OÜ Aino Mölder, Luua Metsanduskool Rutt Lumi, Kutsekoja koordinaator
3. Kutsestandardi kavandi tutvustamine	2007. aasta aprillis-mais viidi läbi kutsestandardi kavandi tutvustamine, millesse kaasati Eesti erinevate piirkondade ettevõtete ja koolitajate esindajad.
4. Kutsestandardi kinnitaja	Metsanduse Kutsenõukogu
5. Kutsenõukogu otsuse number ja kuupäev	Otsus nr.21/07.06.2007
6. Kutsestandardi kehtivusaeg	4 aastat
7. Kutsestandardi versioon	Kutsestandardi esmatöötlus
8. Kutsenõukogu alavaldkond	Metsamajandust ja –varumist teenindavad tegevusalad
9. Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator (NACE)	Taimikasvatust teenindavad tegevusalad, kood 0141
10. Ametite klassifikaator (ISCO)	Metsanduse oskustöölised, kood 614; aiatöoline, kood 9211
11. Euroopa kvalifikatsioonide raamistik (EQF)	II kutsetase - 4 III kutsetase - 5
12. Kutset omistav organ	
13. Kutsekoda	www.kutsekoda.ee
14. Viited õppekavadele eesti hariduse infosüsteemis	www.ehis.ee

C.3 KUTSENIMETUS VÕORKEELES
INGLISE KEELES

LEVEL	TITLE
I	
II	Arborist
III	Arborist
IV	
V	

VEENE KEELES

УРОВЕНЬ	НАЗВАНИЕ
I	
II	Арборист
III	Арборис
IV	
V	

C.4 KASUTATUD INFOALLIKAD
C.5 KUTSETE SÜSTEEMI TERMINID JA SELETUSED

Kutsete süsteem – kutsealaste määratluste loomise ja arendamise ning kutsete omistamise terviklik süsteem, mis loob võimalused tööturu osapooltele oma huvide sõnastamise ja kokkulepete sõlmimise kaudu tööturu tasakaalustatud arenguks. Kutsete süsteemi osad on

<p>kutsete kaardistamine, kutsestandardite väljatöötamine ja kutseomistamine.</p>
<p>Kutsetegevuse valdkond – samalaadsetel tööülesannetel põhinev tegevusvaldkond, mis hõlmab mitut lähedast kutset.</p>
<p>Kutse – teatud valdkonnas tööülesannete täitmiseks vajalik kompetentsus, mille tase on määratud kutsestandardis ja millele vastavus on kinnitatud kutsetunnistuse väljastamisega kutseeaduses ettenähtud korras.</p>
<p>Kompetentsus – asjatundlikkus, edukaks kutsealaseks tegutsemiseks vajalike kompetentside kogum.</p>
<p>Kutsestandard – dokument, milles kirjeldatakse kutsetegevust, tööülesandeid, -keskkonda ning määratletakse kompetentsusnõuded kutseomistamiseks.</p>
<p>Kompetentsid – oskuste, teadmiste, võimete ja hoiakute kogumid, mis võimaldavad töötajal täita konkreetseid tööülesandeid ning mis väljenduvad tegevustena.</p>
<p>Kutsetasemed – raamistik, mille alusel klassifitseeritakse kutsealase kompetentsusnõuded hierarhilisse süsteemi</p> <p>I tase – isikul on põhilised kutsealased faktilised teadmised ja oskused täita tööülesandeid, kasutades asjakohast teavet ja lihtsaid juhiseid ning töövahendeid. Iseseisvus ja vastutus sarnaste ja korduvate tööülesannete täitmisel kontrollitud olukordades.</p> <p>II tase – isikul on teadmised kutseala faktide, põhimõtete, protsesside ja üldiste mõistete kohta ning kutsealased oskused täita tööülesandeid, valides põhimeetodeid, töövahendeid, materjale ja teavet. Iseseisvus ja vastutus varieeruvate tööülesannete täitmisel tavapärase olukordades, mis nõuavad oma käitumise kohandamist.</p> <p>III tase – isikul on a) süvendatud kutsealased teadmised ning laialdased kogemuslikud kutsealased oskused ja kutsealane meisterlikkus, b) laiaulatuslikud teoreetilised teadmised kutsetegevuse valdkonnas ning nendel põhinevad kutsealased oskused ja asjatundlikkus. Iseseisvus ja vastutus varieeruvate tööülesannete täitmisel olukordades, mis on tavaliselt ettearvatavad, kuid võivad muutuda. Enesejuhtimine, teiste töötajate juhendamine ja ressursside jagamine ning tööolukordade hindamine ja parendamine piiritletud tööülesannete osas</p> <p>IV tase – isikul on laiaulatuslikud ja süvendatud teadmised kutsetegevuse valdkonnas ning põhilised teadmised kutsetegevusega seonduvates valdkondades. Laiaulatuslikud kutsealased oskused ning süvendatud asjatundlikkus kutsealaga seonduvates valdkondades, oskus välja töötada innovaatilisi lahendusi. Iseseisvus ja vastutus keeruliste tööülesannete täitmisel olukordades, mis võivad ettearvatamatult muutuda. Enesejuhtimine, teiste töötajate juhendamine ja kontroll, ressursside juhtimine, hinnangu andmine teiste ja enda tegevusele ning kutseala arendamine.</p> <p>V tase – isikul on kõrgeimal tasemel teadmised kutsetegevuse valdkonnas, valdkondadevaheliste seoste ja mõju mõistmine ning kõrgeimal tasemel kutsealased oskused; kaasaarvatud süntees ja hindamine, et luua uusi teadmisi ja protseduure ning valdkondadevahelisi seoseid. Iseseisvus, vastutus ja loovus komplekssete tööülesannete täitmisel olukordades, mis nõuavad uut strateegilist lähenemist. Ressursside ning integreeritud tegevuste ja protsesside juhtimine ja arendamine, strateegiline planeerimine ja tegevusele hinnangu andmine, uute visioonide loomine</p>
<p>Kutseomistamine – protsess, mille käigus hinnatakse kutset taotleva isiku kutsealase kompetentsuse vastavust kutsestandardis toodud nõuetele ja väljastatakse kutsetunnistus.</p>
<p>Kutsetunnistus – kutset tõendav dokument, mis tõendab isiku kutsealase kompetentsuse vastavust kutsestandardis kehtestatud nõuetele.</p>
<p>Kutsenõukogu – Kutsekoja juurde moodustatud tööturu osapoolte esindajatest koosnev laiapõhjaline koostööorgan, mille tegevuse eesmärk on vastavas kutsetegevuse valdkonnas kutsete süsteemi arendamine ja rakendamine.</p>
<p>Kutset omistav organ – juriidiline isik või riigi- või valitsusasutus, kellele on antud õigus kutseid omistada.</p>
<p>Kutsekomisjon – kutseomistamise kvaliteedi ja erapooletuse tagamiseks Kutset Omistava Organi juurde moodustatud komisjon, kuhu kuuluvad vastava kutseala tunnustatud spetsialistid, tööandjad ja koolitajad.</p>
<p>Kutseregister – riiklik register, mis sisaldab teavet kutsenõukogude, kutsestandardite, kutset omistavate organite ning kehtivate kutsetunnistuste kohta.</p>